

DE OORLOG IN DE LUCHT

Wij zijn, na enkele weken, al reeds zoo verhard in de oorlogsellende, dat we, wanneer het ochtendblad of de avondcourant geen groot succes meldt van de partij, naar wier zijde onze sympathie uitgaat, de courant weggelaten met een: och, daar staat niets bijzonders in de krant. Deze verharding spruit niet voort uit gebrek aan medegevoel, doch is een bekend verschijnsel, dat onder gelijksoortige omstandigheden steeds wordt geconstateerd.

Wanneer menschen over het verloop van den oorlog aan het redeneeren zijn, dan is er meestal wel een die de opmerking maakt: die oorlog in de lucht is ook niet van zoo heel veel beteekenis. 't Valt me niet mee, wat de luchtschepen en vliegeniers verrichten.

Dat „'t valt mij niet mee", moet niet al te woordelijk worden opgevat. Het beteekent eigenlijk precies het tegenovergestelde. Want hij of zij, die deze uitlating doet hooren, zou het vreeselijk vinden, indien werkelijk, als gevolg van het allernieuwste wapen, de resultaten waren bereikt, welke fantasten als Wells en andere oorlogsprofeten ons hebben voorspeld.

Hoe 't ook zij, van het werk der luchtlegers hooren wij betrekkelijk weinig. In het begin van den strijd liepen verhalen van vliegeniers, die zich met doodsverachting op luchtschepen hadden geworpen, later kwamen, gelukkig sporadisch, berichten van luchtschepen, die dreigden verderf te brengen binnen de belegerde vestingen. Ook van onverschrokken pogingen om met vliegmaschinen de eigen legers ver vooruit te gaan, vond men herhaaldelijk in de kolommen der dagbladers melding gemaakt. Maar een oprukken der talrijke vliegtoestellen, welke in Frankrijk tot het leger behooren, een overtocht van de Noordzee door een corps Zeppelins, dat alles, hoewel voorspeld, werd niet bewaarheid.

Is dit toeval of wel overlegde krijgstactiek?

Of spruit dit voort uit onmacht?

De loep der berichten en het zorgvuldig nagaan van

BELGISCHE SOLDATEN, DIE EEN DUITSCH Vliegtoestel BESCHIETEN.

den aard dezer tijdingen, brengt ons tot de conclusie, dat zoowel overleg als onmacht hier een rol spelen.

Want men mag het gerust aannemen, dat geen enkel oorlogsleider het zou versmaden, om zijn wederpartij op buitengewone wijze te overvallen, indien hij daartoe kans zag. En ook dat geen enkel veldheer onnoodig menschenlevens en materiaal zal wagen zonder kans op resultaat, indien hij die levens en dat materiaal op andere wijze beter kan gebruiken. In dezen oorlog schijnt dus de taak van het leger in de wolken tweeledig te zijn en te blijven.

Verkenning en
Intimidatie.

* * *

Aan Graaf Zeppelin werd de volgende uitlating in den mond gelegd:

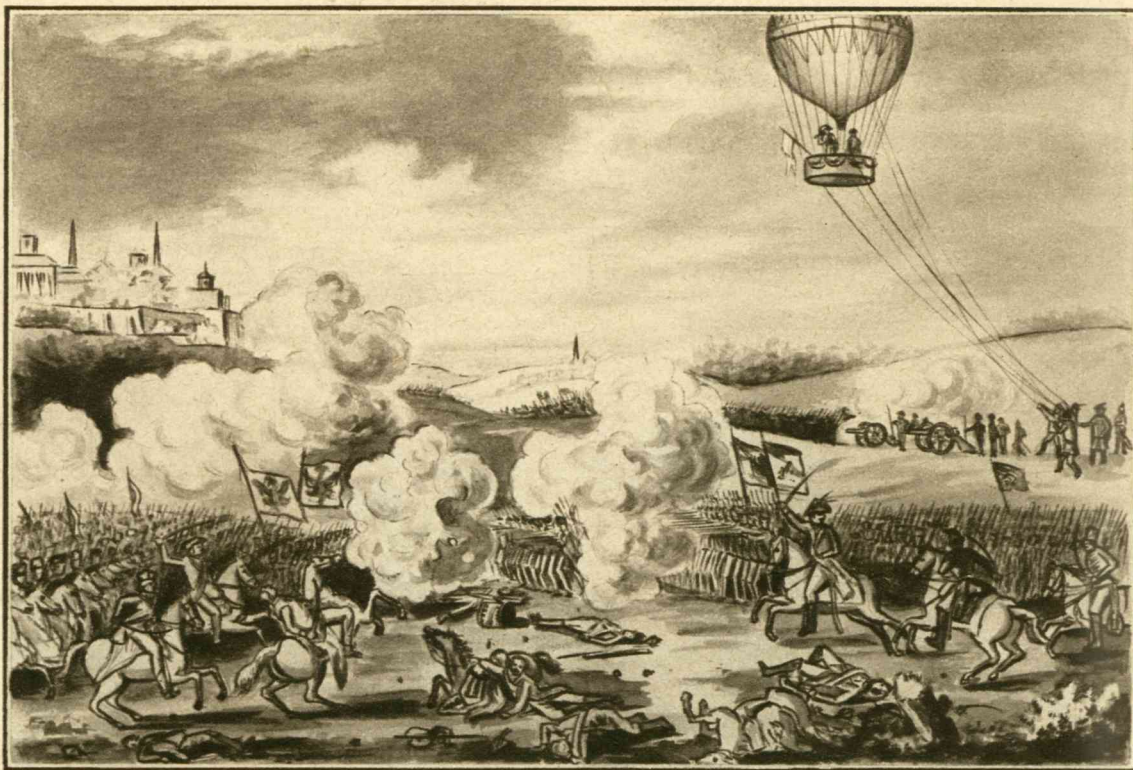
De Duitsche troepen moeten zich haasten de Fransche kustplaatsen te veroveren, want zoo wij niet vóór October deze havens als basis voor onze operaties kunnen beschikbaar hebben, dan is er van een overtocht per luchtschip naar Engeland geen sprake meer, want tegen de najaarsstormen is geen enkel luchtschip bestand.

Dat de graaf dit zelf gezegd heeft, zouden wij niet gaarne willen bevestigen, doch de mededeeling lijkt ons onbetwistbaar juist en hiermee is over het luchtschip als een oorlogswapen al reeds een krachtig vonnis uitgesproken. Een krijgswapen dat alleen in bepaalde tijden te gebruiken is, heeft strategisch natuurlijk groote nadeelen.

Rest dus verkenning en intimidatie.

De verkenning van uit de lucht gedaan, is niet zoo nieuw als men wel denkt.

In Brugmans 'en Kernkamp, Algemeene Geschiedenis, (uitgave A. W. Sijthoff Leiden), vonden wij op pag. 93

EEN LUCHTBALLON IN GEBRUIK BIJ DEN SLAG VAN FLEURUS (1794).
(Naar een oude prent).

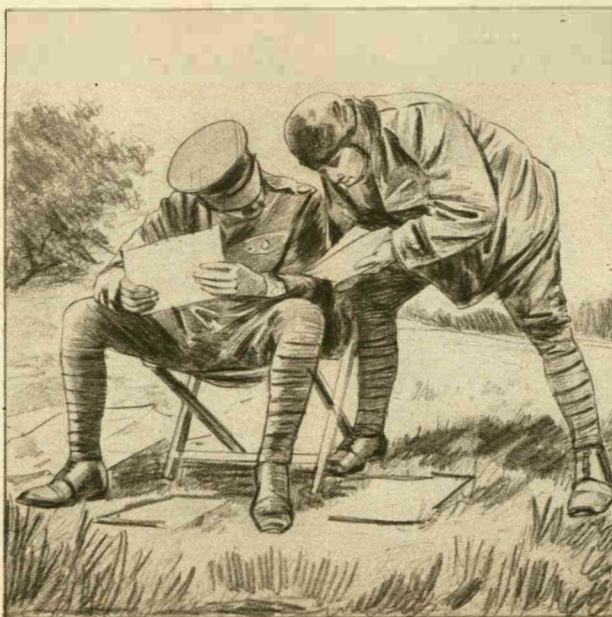
een oude prent gereproduceerd, welke de verkenningstocht van een luchtballon, bij den slag van Fleurus in 1794, (dus 120 jaar geleden) weergeeft. Zeker is er een groot verschil tusschen dit primitieve hulpmiddel en de ranke vliegtoestellen, die, zooals uit de dagorders der Legercommandanten van beide zijden gepubliceerd blijkt, door den moed en doortastendheid van hun bestuurders, wonderen deden. Generaal Joffre maakte Generaal French een compliment, voor de inlichtingsdienst der Engelsche vliegeniers. In België hebben de onverschrokken Belgische vliegers hun land groote diensten bewezen. De Duitsche „Tauben" vlogen tot over Parijs.

Dit wat betreft de verkenning.

Het intimideeren, hoewel niet zonder succes, blijkt echter van minder groote beteekenis. De bommen, door den Zeppelin in Antwerpen geworpen, hebben de vastberadenheid der Antwerpenaren geen afbreuk gedaan. De „duiveneieren", welke de Duitsche luchtschippers in Parijs lieten vallen, brachten geen paniek.

Het lukt wel om schade van belang aan te brengen, doch en door de snelle vlucht en door de betrekkelijk gemakkelijke raakbaarheid der machines, welke groote voorzichtigheid voorschrijft, is het niet mogelijk, met vaste zekerheid de juiste plek, waar deze schade zal worden aangebracht, te bepalen; wat de waarde daarvan verkleint.

Wij spraken daar van de betrekkelijk gemakkelijke raakbaarheid, en komen hierop nog even terug. Wij hebben in Panorama een artikel gehad, dat de speciale kanonnen voor het beschieten der luchtschepen en vliegeniers besprak. Het schijnt dat behalve deze speciale wapenen ook het gewone moderne geweer een goed verdedigingsmiddel biedt. Wij geven bij dit artikel een teekening naar een foto waaruit men zien kan hoe met het geweer de vijandelijke vliegeniers worden beschoten. En er zijn feiten genoeg bekend dat een geweerkogel er in slaagde een vliegtoestel onklaar te maken, en zeker te bereiken. Fransche vliegeniers, die verkenningendiensten deden, maak-

BERICHTEN UIT DE LUCHT.

tēn er een sport van om na afloop van hun tochten te constateeren, wie de meeste gewerschoten door de vleugels van zijn toestel had. Een nieuw wapen, maar dan ten dienste van de luchtvloot, is de „Stille dood". Wij zagen hiervan een afbeelding in een der Engelsche bladen.

Het is een stalen pijl, ongeveer 13 cm. lang en zoo dik als een potlood. De vliegeniers laten deze in bundels van 500 tegelijk vallen. Door een mechaniek worden zij over een breed veld verspreid en door de groote kracht waarmee zij uit de hoogte vallen, dringen zij tot diep in het lichaam door.

Van deze vreeselijke nieuwigheid hebben wij, gelukkig voor de menschheid, nog niet veel resultaat gehoord.

Wij moeten concludereen, dat, al zijn de resultaten tot nu toe verre onder de fantastische verwachtingen gebleven, het luchtwapen in dezen oorlog alreeds zijn onmisbaarheid en zijn werking heeft bewezen.

Wat het gedaan heeft is nu wel duidelijk.

Wat het nog doen zal? Het antwoord hierop hangt letterlijk en overdrachtelijk „in de lucht".

De goede tijd om Abonné te worden.

Onze nummerverkoop blijft steeds stijgen. Wij constateeren dit met dankbaarheid, omdat daaruit blijkt dat onze groote inspanning om PANORAMA te laten zijn het best geïnformeerde, geïllustreerde blad, gewaardeerd wordt. Velen van hen, die in den beginne ons blad per los nummer kochten, gaven zich als abonné op. Dat is zeker verstandig. Want langs dezen weg hebben zij een geldelijk voordeel en de zekerheid elk nummer tijdig thuisbezorgd te krijgen.

Alle boekhandelaren zullen gaarne bestellingen voor Panorama-abonnementen in ontvangst nemen. Voor slechts f 1.30 per kwartaal ontvangt men ALLE nummers die verschijnen, dus ook de extra oorlogsnummers, zooverre deze worden uitgegeven.

DE „STILLE DOOD".

Een stalen pijl die uit een vliegtoestel kan worden geworpen.